

TIJDSCHRIFT

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP

VOOR

MUNT- EN PENNINGKUNDE

ONDER DE ZINSPREUK

„Concordia res parvae crescunt“

TE

AMSTERDAM

12^e Jaargang.

AMSTERDAM

JOHANNES MÜLLER

1904

Gegraveerde Penningen.

Er was een tijd, dat naast de geslagen of gedreven medailles de gegraveerde stukken in hooge eer waren. Wie denkt niet aan de uitstekende fraaie Nederlandsche penningen, die met groote kunstvaardigheid en smaak tooneelen weergaven, ontleend aan de Heilige Schrift, de mythologie of het familieleven dier dagen?

Wie herinnert zich niet de fraai gegraveerde schepen in volle zee of de aardig bewerkte emblemen van liefde en trouw?

Het was een mooie intieme kunstuiting, die in den loop der 19de eeuw sliep, om in den aanvang der 20ste glorierijk te herleven. De eer van die herleving komt in ons land toe aan den heer E. VOET JR., te Haarlem. Door hem zijn in de jaren 1902—1904 een drietal uitnemende penningen gegraveerd, die men gerust kan plaatsen naast de oude Nederlandsche stukken.

Vooreerst is het de herdenking van het huwelijk van WILLEM JAN VOET en ANNA MATHILDA WESTERVELD.

Aan de voorzijde is afgebeeld een zeilend schip, op de wimpels vinden wij de data, de initialen W en A en het wapen van Haarlem, daaromheen de namen: WILLEM JAN VOET en ANNA MATHILDA WESTERVELD. In de vier hoeken zijn emblemen aangebracht: bovenaan de Phoenix, terzijde aan beide kanten een hert en onderaan een gevleugeld brandend hart.

De keerzijde draagt in het midden VONDEL'S bekende woorden: WAAR - WERD OPRECHTER - TROUW, DAN TUSSCHEN - MAN EN VROUW - TER WAERELT OIT - GEVONDEN. Daaronder de initialen van den maker, E. V. JR., fec. Het omschrift luidt: TE HAARLEM IN DEN ECHT VERBONDEN DEN 4^{EN} SEPT. 1902.

Ook hier zijn de hoeken met emblemen gevuld: bovenaan twee verbonden handen een bloem houdend, aan de beide zijhoeken twee brandende toortsen en onderaan de pelikaan, haar jongen voedend.

Met grooten smaak en soberheid is deze penning uitgevoerd, zeer verdienstelijk zijn ook de letters.

Een tweede penning werd in 1903 door VOET vervaardigd. In dat jaar werd in den Haag de dag herdacht, waarop de rector van het gymnasium, Dr. TH. P. H. VAN AALST, voor vijf en twintig jaar te Leiden promoveerde.

Curatoren van het Gymnasium boden den jubilaris eenen gegraveerden penning aan. Aan de voorzijde prijkt middenin het Haagsche Gymnasium, „PALLADIS HAGANAE SEDES”, zooals het omschrift zegt. Boven in den hoek het Haagsche wapen, ter zijde links een ATHENA-kop, rechts een APOLLO-kop, beiden gecopieerd naar oud-grieksche munten, onderaan ATHENE'S uil. Het geheel symboliséert dus de wetenschap en de kunst, waarvoor de Haagsche school de jonge gemoederen voorbereidt. Aan de keerzijde in het middenvak het opschrift: EST ANIMUS - TIBI RERUMQUE - PRUDENS ET SECUNDIS TEMPORIBUS - DUBIISQUE - RECTUS. Het omschrift zegt: CURATORES v° DOCTISS° TH. P. H. VAN AALST RECTORI GYMNASII. Boven in den hoek de lamp, die

pleegt het studeervertrek van den geleerde in de nachtelijke uren te verlichten, onderaan de caps met handschrift, waarop: „HISTORIA”, aanduidend het geliefde studievak van Dr. VAN AALST. Ter zijde staan de jaartallen 1878—1903.

Een derde penning herdenkt den ouden waardigen heer H. J. SCHOLTEN, TEYLER'S conservator, die onlangs zijn tachtigsten verjaardag vierde.

Op het hoofdvlak staat keurig gegraveerd het stadhuis te Haarlem.

Het omschrift zegt: ·ARS ·LONGA ··VITA ·BREVIS · In hoeken zijn de emblemen geplaatst, dierbaar aan S^t. LUCAS. Bovenaan gevleugelde koeienkop en ster, in de beide zijvlakken: palet en penseelen, onderaan het wapen. De keerzijde vertoont de opdracht: *Aan - H. J. Scholten - is deze gedenkpenning - aangeboden op zijn - 80^{en} Verjaardag - Haarlem - 19 $\frac{11}{7}$ 04.* Er omheen: ·VITA ·LONGA · ·ARS ·LONGIOR · De hoeken zijn aldus gevuld: bovenaan het Amsterdamsche wapen, onderaan dat van Haarlem, aan ieder der zijden teekenpen en etsnaald. De drie penningen zijn alle van zilver en op ware grootte afgebeeld.

Daar de heer VOET nog jong is, zal het hem misschien gegeven zijn nog veel dergelijk mooi en smaakvol werk te leveren, hij heeft in deze drie eerste penningen de gelegenheid gehad drie schoone zaken te symboliseeren: de Liefde, de Wetenschap en de Kunst. Van harte wenschen wij hem veel werk toe, reeds nu is wat hij gepresteerd heeft van zeer veel belang voor de geschiedenis der medaille in ons land.

H. J. DE DOMPIERRE DE CHAUFÉPIÉ.